Nhật tụng Kālāma – Kinh tạng trích diễm

Kinh Giáo pháp tổng lược (Saṁkhittasutta) – 25/08/2024

Kalama tri ân cô Diệu Hỷ ghi bài.

Thưa bà con,
Bài kinh sáng nay chúng ta học có nội dung tổng lược giáo pháp. Saṁkhitta = brief = tổng lược, vắn tắt.
Chúng ta biết rằng: Tâm tính chúng sinh mỗi người một nết, tiền nghiệp chúng sinh mỗi người một khác, thiện người này không giống người kia, ác người này không giống ác người kia, trí tuệ người này không giống trí tuệ người kia, lý tưởng sống, mục đích sống, ý nghĩa sống mỗi người mỗi khác. Thế là trong vô số chúng sinh có mặt trong đời, có bao nhiêu người có được ý thức được hoàn cảnh hiện tại, thân phận hiện tại để hướng đến cái khác tốt hơn, cao hơn, bảo đảm, an toàn, chắc chắn hơn? Khó lắm. Thường chúng ta chỉ sống quẩn quanh.
Nói ra lại hiểu lầm tưởng chúng tôi nặng lời. Không phải. Nói tới khoa học, Phật pháp là phải tập làm quen với sự thật, chứ mình đợi người ta vuốt ve, người ta nịnh mình thì dễ quá. Quăng ra cục tiền vô mấy quán bar là trong đó có người vuốt ve. Đã đạo là phải nói thật, khoa học là phải nói thật.
Đa phần chúng ta sống chỉ vừa lòng với những gì chung quanh mình thôi, hiếm có người nghĩ thoát bối cảnh mình đang có mặt. Hiếm lắm. Thí dụ: Bây giờ mình sinh ra trong một gia đình vùng sâu vùng xa chỉ có sình lầy nước đọng, tôm cua, cá tép, cỏ rác mịt mùng, cây hoang cỏ dại thì mình chỉ quẩn quanh nhiêu đó thôi. Nhỏ nhỏ đi chăn trâu cắt cỏ, mò cua bắt ốc, lớn lớn lên biết để ý người dưng, mong về sống với người ta, có con có cái có chòi nhỏ nhỏ là vui lắm rồi đó. Nếu chúng ta ở phố, có bằng đại học, làm bác sĩ, luật sư có văn phòng, phòng mạch, có công việc ổn định, có thu nhập vừa ý là xong rồi đó, là cứ vậy chờ chết thôi. Hiếm có người biết đặt dấu hỏi: Cuộc đời mình chỉ có nhiêu đó thôi sao?
Bắt đầu bài giảng chúng tôi mở màn đôi lời như vậy đó.
Bước hai, với những người biết đặt câu hỏi chúng ta có nhiều lựa chọn lắm. Mỗi người tìm đến những thầy, những bạn khác nhau.
Tâm lý mỗi người một nết, tiền nghiệp thiện ác mỗi người không giống nhau, môi trường, hoàn cảnh, điều kiện sống hiện tại có cái khác: trên nền tảng sinh học (sức khỏe, sinh lý), văn hóa, bối cảnh gia đình, tâm lý (khuynh hướng tâm lý), trình độ học hành,... những cái này nó làm chúng ta khác nhau ngay trong môi trường xem chừng giống nhau. Thế là trong số những người biết quan tâm chuyện biến mình khá hơn, tốt hơn, hướng đến mục đích cao hơn, xa hơn thì trên nền tảng khác biệt, chúng ta tìm đến đường lối không giống nhau, kể cả khi chúng ta cùng thờ Phật, cùng thờ Chúa, cùng sống theo tinh thần Phúc âm của Tân &Cựu ước, cùng sống trong tinh thần Tam Tạng kinh điển nhà Phật, cùng theo Thiền Tông, Mật Tông, Tịnh độ Tông,... trong mấy cái tông đó chúng ta cũng có điểm khác biệt; thế là thành tựu trong việc tu học không giống nhau, kết quả tu chứng làm sao giống nhau được.
Nhìn thấy những cái đa đoan này, bà Gotami khi vào hầu Phật thưa với Phật: Phật giờ Ngài còn trụ thế, ngoài Ngài ra có vô số sư phụ khác, thánh phàm trùng trùng, cao nhất là ngài Xá Lợi Phất, Mục Kiền Liên, ngài Ca Diếp,... xuống nữa là phàm tăng, biết dựa vào đâu xác chứng pháp môn nào là pháp môn giải thoát? Con đường nào là con đường chánh đạo? Đường lối hành trì nào nên theo?
Rối lắm chứ. Nhiều lắm. Từ thời đức Phật là đã rối rồi. Nói chi hôm nay Thế Tôn và các đệ tử hiền thánh không còn thì cái rối càng muôn phần.
Thấy trước như vậy, đức Phật Ngài đã thâu tóm thành những tiêu chí để người đời sau tuy không gặp Ngài có thể dựa vào định mức, tiêu chuẩn để xác định con đường tu tập.
Có 2 vấn đề tuyệt đối cần lưu tâm:
Một là vấn đề Con đường/ pháp môn hành trì -Tùy căn cơ mỗi người, tùy sở thích, tùy biết bao nhiêu nền tảng tâm thức, trong đó gồm kiến thức văn hóa, khuynh hướng tâm lý, môi trường gia đình, trình độ giáo dục, bối cảnh xã hội... mà chúng ta có mặt**; Tùy thuộc nền tảng tâm thức mà chúng ta đến với đạo, chúng ta đến với đạo chúng ta quan tâm cái gì (What)? Quan tâm kiểu nào (How)? Được bao nhiêu (How much)? Được bao lâu (How long)?**

Đến với đạo rồi cùng thờ lạy, cung phụng một bộ Tam Tạng Pali, Hán tạng, cùng cung phụng một hướng dẫn, một sư phụ giống nhau nhưng chúng ta quan tâm cái gì, mở kinh ra mỗi người quan tâm một cái khác nhau (What); How – Quan tâm kiểu nào? Có người nghe thiền là mê, cứ cho giống nhau, nhưng thiền chỉ hay thiền quán? tu định hay tu tuệ? Có người vô chùa tu phước, thích bố thí, thích trì niệm, thích phục vụ chứ họ không thích ngồi thiền. Trong nhóm thích tu thiền có người thích tu định- người thích tu tuệ; Có người nghe thiền thích nhưng không tu, thích bỏ tiền hỗ trợ hành giả, xây thiền viện, hỗ trợ mọi hoạt động của thiền viện nhưng bản thân ngồi không nổi. Có người thích nghiên cứu, tra cứu, tìm hiểu nhưng bản thân không làm, chỉ hỗ trợ người khác làm. Có nghĩa là, Đến với đạo mình quan tâm cái gì? Quan tâm kiểu nào? Được bao lâu? Bao nhiêu? Không phải mình có chỗ quan tâm giống nhau là giống nhau.

Chốt lại, pháp môn nào theo trong bài kinh này, Ngài xác định cho chúng ta:

1/ PHÁP MÔN NÀO KHI ĐI THEO MÌNH TRỞ THÀNH NGƯỜI BỚT THAM, BỚT THÍCH

Bài kinh này sâu ngàn trượng. Tiếc là chúng ta thiếu nhiều cái: chúng ta không có thời gian trong thời lượng 1 giờ nói gì bây giờ, người trong room tôi không biết là ai có người lần đầu nghe, đi sâu đi xa quá họ nhức đầu họ nghe không nổi.

Pháp môn nào càng tu càng bớt thích. Có nghĩa là sao? Chính đức Phật đã xác định: Bao nhiêu năm hoằng pháp ta chỉ nói 2 chuyện: Mọi thứ trên đời là khổ & Nhàm chán cái khổ chính là con đường thoát khổ. Mọi hiện hữu trên đời dầu dẹp, xấu, sướng, khổ, giàu, nghèo, trí, ngu ... tất cả đều là khổ. Khổ cảm giác & Khổ bản chất.

- Khổ cảm giác: Những gì làm mình khổ
- Khổ bản chất: Bản chất bất toàn, bất trắc.

Mà mình không tin. Có tin mới làm được điều đầu tiên này: PHÁP MÔN NÀO CÀNG THEO CÀNG BUÔNG BỎ, KHÔNG THAM ĐẮM NỮA, thì pháp môn đó là pháp môn tu đúng.

Chuyện đầu tiên mình vô đạo mà mình nghe, không ôn tập thường xuyên.

Cứ nhớ thế này: **Mọi thứ ở đời, đẹp, xấu, sướng, khổ, vinh, nhục, trí, ngu,... tất thảy đều là khổ; Nhàm chán mọi thứ, tìm hoài không ra cái để nắm chính là con đường thoát khổ. Pháp môn nào càng theo, càng bớt tham, bớt nắm níu, bớt đầu tư.**

Tham có 3, dù tham vật chất, tham thiền định hay tham tái sinh các cõi:

- Thích hiện hữu
- Thích sở hữu
- Thích hưởng thụ

Các vị xem đời sống mình có 3 dính cái này không?

- Thích hưởng thụ: Thích thưởng thức vị ngọt này vị ngọt kia trong đời sống tinh thần lẫn vật chất, thích trốn khổ tìm vui.
- Thích hiện hữu: Tham sống sợ chết. Trong đời ai thích sống sợ chết?
- Thích sở hữu: muốn có cái này cái kia thuộc tinh thần, vật chất; có ai trên đời muốn buông không? Ai cũng muốn nắm hết; không có đi tìm cho có; có rồi nó nảy ra 2 cái: Muốn có thêm & muốn giữ kỹ, giữ cứng, giữ chặt cái đã có; Chưa có thì đi tìm, có rồi thì giữ, giữ cais đang có và tìm thêm cái chưa có;

Có ai không mắc 3 cái này không?

Pháp môn nào giúp mình bỏ 3 cái này, không tiếp tục thích sở hữu, thích hiện hữu, thích hưởng thụ nữa. Con đường, pháp môn đó là chánh đạo.

2/ PHÁP MÔN NÀO GIÚP CÀNG TU CÀNG TỰ THÁO GỠ KHÔNG BỊ TRÓI BUỘC

Trói buộc = dòng luân hồi. Thí dụ, mình thiết tha cầu giải thoát, dốc lòng muốn buông bỏ mọi hình thức hiện hữu. Mình trở thành Phật tử, tăng ni tu hành miên mật, trong lúc đó có chút thích cái am, thích gió mát, nắng vàng, trăng khuya... thì không đáng kể vì sao? Vì mục đích chính của mình là tháo gỡ phiền não, tháo gỡ, không dính mắc cuộc đời này nữa, chỉ mong đủ duyên đi luôn không quay lại. Một chút nắng vàng, một chút trăng khuya không sao.

Cái này mới sợ: Ăn chay mấy bữa thấy mình giỏi, dính vô cái chay; Giữ bát quan mấy lần thấy mình hay – dính vô bát quan; Học giáo lý ba mớ, ngồi thiền ba mớ, quen biết danh tăng ba mớ,... thấy mình hay. Cái đó là dính; Còn luôn luôn tâm niệm: Mọi thứ không có gì đáng để nắm, mọi hiện hữu là khổ - Trong hành trình đó, thỉnh thoảng mình có vài giây phút quên mình thưởng thức cái này cái kia thì không sao.
Miệng nói tu mà lòng còn dính cái này cái kia - Dính kiểu tiếp tục ở lại mới là cái dính đức Phật nhắm tới.
Phàm phu có cái này: có nhiều cái mình không thấy có gì, nhưng về lâu về dài thì nó lại dẫn tới cái sâu đậm hơn, trầm trọng hơn, nguy hiểm hơn.
Chuyện đầu tiên của giáo pháp là: Càng đi theo, mình càng có khả năng tháo gỡ là tu đúng. Còn tu sao mà mình cứ bị trói cột cái này cái kia, dầu về tinh thần hay vật chất, tiếng tăm hay tiền bạc, uy tín hay quyền lực, hễ có lúc thấy kẹt trong đó ra không được là biết tu sai.

- Pháp môn đúng hay sai là một chuyện.
- Phần mình nỗ lực đúng, đủ hay chưa?

Giả định mình chọn đúng pháp môn, đúng sư phụ, đúng thầy bạn rồi nhưng nỗ lực của mình đúng và đủ chưa? Giờ mình ngồi dưới chân đức Phật là đúng rồi; nhưng nỗ lực của mình đúng và đủ chưa là chuyện khác; Không phải ngồi dưới chân Phật là chắc ăn thành Phật, thành đạo, chứng thánh. Chưa chắc, vì có nhiều người lạy Phật, tin Phật, thờ Phật, thậm chí hôn chân Phật mà có thành gì đâu, vì nỗ lực của họ chưa đúng, chưa đủ. Chứ không phải mình tìm ra con đường, hướng dẫn, pháp môn, sư phụ là xong; No. No. Con đường là mới một nửa. Đôi chân mình một nửa. Tưởng con đường quan trọng mà quên 2 bàn chân nhỏ bé của mình là sai nha. Con đường đúng, con đường tắt, đẹp, dễ đi, nhanh nhất, ngắn nhất, ok nhất nhưng cái chân mình có chịu đi không? Nó là chuyện khác; Nắng không ưa, mưa không chịu, ghét gió, kỵ mù sương; bàn chân sợ đạp đồ dơ, đạp nước đạp sình, đạp gai, đạp đá,... bàn chân đó đi đâu? Mình có chịu đi đâu, đi cà lơ xấc xụi đi ba bước lùi 2 lâu lâu lùi 10, lâu lâu lùi 8 hỏi làm sao mà tới? Biết lúc nào tới. Con đường thì đúng rồi. Nhưng mà mình nè. Cái đó rất quan trọng.
Đầu tiên, xác định con đường đúng hay sai; Thứ hai, nếu xác định được rồi thì mình đã tu đúng, tu đủ chưa? Con đường đúng, mà mình có đi đúng con đường đúng đó hay không? Con đường đúng là dẫn tới cứu cánh mình cần là đúng 1- còn mình có đi đúng con đường đúng không là đúng 2 - Con đường đúng mà mình không đúng con đường đúng đó không được; Con đường sai thì khỏi nói.

- Pháp môn nào, hướng dẫn nào dẫn đến bớt tham, bớt thích là pháp môn giải thoát
- Pháp môn nào càng theo càng tháo gỡ.

Nói thật ra: Tôi đã từng bị lầm mấy chục năm, tôi cứ tiếc "thời buổi này đi đứng tiện lợi biết bao nhiêu, phương tiện truyền thông tốt biết bao nhiêu, giá đức Phật ra đời lúc này là ok quá, người ta tìm đến Ngài dễ biết bao nhiêu. Ngày xưa nghe đồn thôi, có vị đại thánh vậy vậy mà mình cách nghìn cây số, cơm đùm cháo nắm, gặp Ngài đâu có dễ. Giờ book máy bay, lựa khách sạn xịn,... như đến gặp đức Đạt Lai Lạt Ma vậy đó. Ngài ra đời bây giờ bao nhiêu bài giảng người ta ghi âm, nó dễ. Tôi từng nghĩ vậy; Nhưng ở tuổi này tôi mới giật mình mình bị hố mấy chục năm. Thời này không phải thời để chư Phật ra đời. Thời này là thời vật chất.
Mình nói cho đã chứ giờ theo pháp môn nào? Theo kinh điển Tam Tạng, mình giả định là đúng mà mình tu đúng chưa? Mình còn tham thích nhiều lắm.
Thà để tiền con cái tiêu pha, ăn nhậu bài bạc, nghiện ngập, đi nuôi bạn trai bạn gái, chứ mình còn sống là dứt khoát không dám mẻ một xu để đi dự khóa thiền, để tìm hiểu kinh điển, tham dự khóa học, khóa thiền... ngại lắm. Riêng chuyện mình bỏ tiền để mình bay đàng hoàng, khách sạn ở nơi đàng hoàng, tìm khóa tu đàng hoàng,... sức khỏe yếu thì thuê người đi chung lo cho mình, chuyện đó không dám làm thì hỏi đó giờ người dám bỏ tiền cho tự mình tu học tốt hơn đó giờ tôi thấy chưa được một bàn tay. Tôi đâu kêu các vị cúng dường đâu. Nói theo chữ toàn là cột không.
Trong chú giải nói rõ, cột vào dòng luân hồi= vaṭṭa đó. Thích cột, buông không nổi; Giờ biết đạo chứ cũng con cái là số 1. Tôi không kêu các vị đi về bạc đãi, hành hạ, từ mặt con cháu; Nhưng có điều mình phải nhớ: Mình gặp nó có kiếp này thôi, kiếp tới có gặp nó nữa hay không? Ai cũng từng là bà con với mình nhưng nếu mình nặng lòng thì ai cũng đáng cho mình cũng nặng lòng, nếu muốn buông thì ai mình cũng

buông hết; không thể nào dồn hết cho đứa trước mắt quên hết chuyện xưa, chuyện nay, chuyện sau này; Quên hết chuyện xưa chuyện sau là sai. Tu là phải tháo gỡ.

3/ PHÁP MÔN NÀO ĐƯA RA KHỎI SANH TỬ, PHÁP MÔN NÀO ĐƯA MÌNH TRỞ NGƯỢC SANH TỬ.

Apacaya – trong đây dịch là hướng hạ, hướng thượng.

Chú giải ghi rõ, chữ này là đi ra, đi vào. Pháp môn nào đưa mình đi ra khỏi sanh tử, pháp môn nào đưa mình trở ngược lại sanh tử cái đó rất đáng quan tâm.

Tại sao tôi nói đức Phật không chọn thời này ra đời? Thời này kiếm người hiểu lời Ngài, dám buông như Ngài khó kiếm, hiếm hoi, toàn tu theo cảm tính, chạy theo xu thế của thời đại, xu thế của đám đông, tự thân không biết mình cần gì. Làm sao tu được tinh thần apacya - cầu giải thoát! Khó lắm. Rất là khó.

Chuyện đầu tiên - Anh muốn ra khỏi chỗ này anh phải chán nó trước. Anh muốn cho cái xe anh phải chán nó trước. Khi anh chưa sẵn lòng thì chân đi mà lòng ở lại.

Pháp môn nào mà mỗi phút giây mình theo nó là càng xa dần sanh tử dù mình chưa kịp chứng thánh thì con đường, tinh thần đó gọi là apacaya - Phải có tinh thần đi ra, đi lên, đi tới. Còn càng theo càng gắn chặt, tháo không ra, gỡ không rời là không được.

Tinh thần đạo Phật là đi ra, đi lên, đi tới:

- Đi tới = Không dậm chân tại chỗ.
- Đi ra = Không tiếp tục kiến bò miệng chén.
- Đi lên = Không tiếp tục đáy bùn mù mịt.

Các vị biết bèo cám không? Bèo nó lút chút, như rong rêu, xanh lè. Mình là những con cá dưới mặt nước, ở trên tám lớp bèo cám. Lâu lâu có đức Phật ra đời, thì Ngài như mặt trời, chiếu tia nắng xuống, ao bèo có chỗ hơi mỏng, thưa thưa thì ánh nắng đó nó xuyên qua một tí. Bao sâu là chuyện khác nhưng phải xuyên; Muốn thưởng thức ánh nắng mặt trời trọn vẹn là phải ngoi lên, vẹt hết mấy tầng, mấy lớp bèo mới ngoi lên nổi. Đằng này nói cho vui vậy thôi, lòng mình chưa. Chưa thực sự thấy khổ, thấy ngán hiện hữu.

Chúng tôi hiếm khi đi thăm bệnh, chỗ này thân quen, cụ này cũng một thời ơn nghĩa lúc chúng tôi sống chỗ khác, mỗi tháng cụ đều hỗ trợ nhiệt tình như con cháu trong nhà, cách 4 hôm ra thăm cụ, cụ biết chắp tay chào, biết khen,... mà mấy giờ sau cụ mất. Nhìn cụ nằm tôi ớn quá ớn. Thương cụ mà ngán cho mình bấy nhiêu. Mình biết nếu mình không chết bất đắc kỳ tử, mà chết già giống cụ sẽ như cụ hôm nay. Nó đau những cơn đau vô danh, vô trụ xứ, những cơn đau bố xứ thống khổ - nó đau tùm lum, toàn tập, đau từ trong khớp, gân đau ra, không biết đâu mà xoa nắn, sờ bóp, xức dầu,... Vì nó là cái máy sắp hư, sắp liệng, nó rệu rã lắm, thích là nó đau thôi, nhìn ớn.

Kinh nói, chúng ta có vô số kiếp sống mình đã từng già, từng bệnh, thoi thóp, hấp hối kiểu đó, nhiều lắm. Kiếp này nữa. Mình biết chắc chắn ndếu không bất đắc kỳ tử, sống đúng 80-90 tuổi thì chắc chắn; Trừ trường hợp đang nghe mệt mệt hước cái đi, thì hiếm lắm, hiếm hơn kim cương. Kim cương ra đường đảo mắt là thấy rồi, nhiều người nói kim cương hiếm, không, vì mình nghèo mua không nổi chứ ra đường nó đeo đầy đường; Người chết ngọt, chết êm, chết tỉnh hiếm hơn kim cương. 100 tuổi mình gặp người chết đẹp chừng bàn tay thôi, rõ ràng là hiếm hơn kim cương. Mình làm sao phải nằm trong số kim cương mới được.

4/ PHÁP MÔN NÀO CÀNG THEO CÀNG TRỞ NÊN TINH TẤN

Không thích an dưỡng: Nằm ghế bố, võng kẽo kẹt chờ trăng lên, tới giờ ăn uống nhẹ nhẹ, thấy mình không hại ai, thấy mình đâu hại ai, ngày 2 bữa công phu, lâu lâu, cách ngày cũng ra tháp quét sơ sơ. Vậy là cũng công đức rồi; Chiều sáng mỗi ngày 2 buổi, vậy là chuẩn quá rồi. Cứ nằm ghế bố đong đưa, có cái bàn nhỏ nhỏ, có cuốn sách, cuốn kinh Trung Bộ, Pháp Cú,...là chuẩn quá rồi; phone reo bốc ra trả lời, cũng tu nữa, cũng nhắc người ta ráng tu mà tu cái gì có học đâu mà tu, cũng mở miệng ra nhắc nữa, hoan hỷ nghen, ráng tu nghe, nghe bác khỏe tôi mừng lắm, tháng sau gặp nghe; cúp máy; rồi nằm võng nữa, đưa qua đưa lại nhìn nắng sớm nắng chiều, tới giờ đánh hồi chuông, tụng xong, xuống kẽo kẹt, khuya làm chầu kinh là xong. Vậy là tu, đúng không? Thì pháp môn đó tự mình xét coi, pháp môn mình đang theo có đúng chưa? Nỗ lực của mình đúng và đủ chưa?

Đa phần không tin Phật, quên mất chuyện mình sẽ ra đi. Thế là mình có kiểu tu tập ầu ơ ví dầu.

Tôi xin nhắc chuyện quan trọng: Đừng lấy con mắt thịt của mình đánh giá người khác. Đừng thấy rách rưới lim dim cho là tu. Đừng thấy ai tà tà thong thả mà coi thường người ta. Cái đó khó lắm.

Tại sao tôi nhấn mạnh cái này? Vì bản thân quý vị, tu hành không nhất thiết show off cho người ta biết mình tu. Quan trọng là các vị phải tự xét cái tinh tấn của các vị có đủ không? Đức Phật và lời dạy của Ngài ngồi trong đầu của mình một ngày được mấy thời gian? Cái đó mới là cái quan trọng; Tinh tấn không phải cái cho người ta thấy. Khổ quá. Mình tu cho mình mà cứ mong người ta biết không, đó là mình diễn xuất, không phải tu. Cái quan trọng là chính mình nè, mình có thích hưởng thụ, thích an dưỡng, thích nhẹ nhàng, sợ cực, sợ nặng, sợ dơ,...không; chứ tu mà trong bụng mong người ta biết thì nên xét lại, tu mà mong người ta biết mình tu thì lạ.

Pháp môn nào mình càng theo càng trở nên tinh tấn hơn là tu đúng. Còn Xìu xìu ển ển thì thua. Pháp môn ngon lành rồi...

Pháp môn đúng hay sai? Nỗ lực của mình có đúng & đủ hay không? Pháp môn ra sao là mới 50% thôi.

Bữa hổm tôi nói có mấy người nổi điên lên: Lời Phật tuyệt đối vô ích nếu chúng ta không hành trì. Họ cắt khúc chỗ "lời Phật tuyệt đối vô ích" rồi đăng tùm lum, để tên sư Toại Khanh. Nhưng câu sau họ không dám, họ sợ. Câu đầu là: Lời Phật tuyệt đối vô ích – câu sau: Nếu ta không hành trì.

Nếu chỉ lời Phật ok, chỉ cần đường hướng ok, phần mình không kể vậy các vị cứ kê tủ kinh sát giường ngủ lấy tay rờ rờ, chạm tủ kinh là ngon rồi. Lời dạy Ngài không phải như vậy. **Lời dạy của Ngài chỉ giúp ta khi ta có hành trì.**

Đây là lý do tại sao Ngài dạy pháp môn nào đưa đến sự tinh tấn. Còn khi đã làm biếng rồi thì tất cả mọi công đức đều không thực hiện được.

5/ PHÁP MÔN NÀO ĐƯA TA ĐẾN SỰ DỄ NUÔI

Dễ nuôi – không đòi hỏi phải vậy mới ăn được, mới mặc được, mới nằm được, mới xài được. Quá nhiều cái phải thì thua; Càng tu mà đưa ra quá nhiều đòi hỏi phải vậy phải vậy mới nằm, ngồi, mới thoải mái, quá nhiều cái phải thì đâm ra nó quấy.

Tất cả mọi phương tiện vật chất chỉ là phương tiện - là chiếc bè qua sông, chứ mình không thể coi nó là cứu cánh.

6/ PHÁP MÔN NÀO CÀNG THEO CÀNG MUỐN Ở MỘT MÌNH

Người ta mắng mình thứ tiểu thừa cũng được.

Chuyện đầu tiên anh muốn là nhà bác học phục vụ nhân loại, thiền sư mấy triệu đệ tử, hành giả, muốn đắc đạo hào quang tùm lum, anh muốn cái gì làm ơn nhớ một chuyện: Mọi thứ trên đời chỉ là phương tiện, những điều kiện giúp đỡ anh hoàn tất đạo nghiệp chỉ là phương tiện, khi anh dính vào nó cứng và kỹ quá thì nó thành nhà giam, thay vì là phương tiện. Anh đòi hỏi phải thế này thế kia thì anh là tù nhân mà anh không biết.

Có nhiều người lạ lắm. Họ tưởng có tiền muốn cái gì cũng được đó là tự do. Họ quên là, tên tự do thật sự là nó không muốn; Còn tên có tiền mà thỏa mãn thứ nó muốn là đang ở tù, vì sao? Chuyện đầu tiên là nó bị nhốt tù bởi những thứ nó thích; Chuyện thứ hai, khi nó có rồi phải làm sao để nó giữ lại cái nó đã có. Những cái đó bị bề gì là nó khổ như điên; Thử hỏi nó có phải ở tù không? Có nghĩa là, mình bị lệ thuộc quá nhiều những thứ lệ thuộc đời sống = khó nuôi.

Người tu chưa biết lúc nào đắc thánh, chưa biết lúc nào được giải thoát chuyện đầu tiên: Bớt lệ thuộc vật chất là giải thoát được mấy phần trăm. Còn mấy là 5, 10, 15, 20 thì tùy người tôi không biết; Có điều tôi tin chắc tuyệt đối: Khi chúng ta dễ dàng thích nghi chúng ta sống còn sướng hơn đời sống tiện nghi.

Tiện nghi không bằng khả năng thích nghi. Mình hạnh phúc vì cái có nó mong manh hơn từ cái không. Suy nghĩ kỹ lại đi coi có phải vậy không.

Hạnh phúc đến từ cái không nó chắc ăn hơn đến từ có này có kia. Nhớ.

7/ PHÁP MÔN NÀO CÀNG THEO CÀNG CÓ KHẢ NĂNG TRI TÚC - cỡ nào sống cũng được.

Pháp môn đúng mà mình tu đúng hay không là chuyện của mình.

Pháp môn nào:

- càng theo càng buông bỏ
- càng tháo gỡ
- càng dễ nuôi
- càng siêng năng
- càng muốn sống một mình

là pháp môn đúng.
Pháp môn nào mình thấy không đáp ứng những yêu cầu đó, chưa chạm được định mức đức Phật dạy thì có nghĩa là :

1. Pháp môn có vấn đề
2. Bản thân chúng ta còn vấn đề.

Ok. Chúc các vị một ngày vui./.